

Hospodárska a sociálna rada
Slovenskej republiky

Bratislava 11.12.2023
Číslo záznamu: 13223/2024

Z Á Z N A M

**z mimoriadneho plenárneho zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady
Slovenskej republiky konaného dňa 11.12.2023**

Miesto konania: nová budova Úradu vlády SR
Prítomní: podľa prezenčnej listiny
Rokovanie viedol: Erik Tomáš, predseda HSR SR

Návrh programu:

1. Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026
Predkladá: Ministerstvo financií SR
2. Lex konsolidácia
Predkladá: Ministerstvo financií SR
3. Situácia ohľadom predčasných dôchodkov
4. Návrh zákona o dorovnávej dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Predkladá: Ministerstvo financií SR

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady E. Tomáš, ktorý privítal na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady zástupcov vlády, zástupcov zamestnancov a zástupcov zamestnávateľov a skonštatoval, že plenárne zasadnutie je uznášaniaschopné a môže prijímať závery.

Predseda rady E. Tomáš vyzval prítomných, aby sa vyjadrili, či súhlasia s návrhom programu mimoriadneho plenárneho zasadnutia uvedeného v pozvánke a či majú návrhy na jeho doplnenie.

Členovia rady sa dohodli, že materiál pod bodom 4 bude prerokovaný pred materiálom pod bodom 3.

Ostatné body programu budú prerokované v poradí ako boli uvedené v pozvánke.

Program rokovania s návrhmi na jeho doplnenie bol schválený bez pripomienok.

K bodu 1:

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026

Materiál uviedol minister financií SR L. Kamenický.

Minister financií SR L. Kamenický v úvode poďakoval sociálnym partnerom za pochopenie, uviedol, že plne chápe, že na oboznámenie sa s návrhom rozpočtu verejnej správy mali sociálni partneri málo času, avšak informoval plénum o časových a procesných dôvodoch a krokoch v súvislosti s predložením návrhu rozpočtu verejnej správy. Zároveň uviedol, že sociálni partneri boli prví, ktorí dostali k dispozícii finálny návrh rozpočtu verejnej správy. Informoval plénum o zlom stave verejných financií, o nevyhnutnej potrebe konsolidácie a o najhoršom deficite Slovenskej republiky v rámci celej Európskej únie. Uviedol, že deficit štátneho rozpočtu bude v budúcom roku vo výške 5,97 %, konsolidácia verejných financií bude vo výške 0,5 %, pričom cieľom je, aby konsolidácia mala čo najmenší dopad na ľudí. Minister financií SR L. Kamenický informoval plénum, čo by neschválenie rozpočtu znamenalo, rozpočtové provizorium by vláde znemožnilo pomáhať ľuďom a v konečnom dôsledku by neschválenie rozpočtu ohrozilo riadne plnenie základných úloh štátu.

R. Karlubík za AZZZ SR ocenil predloženie návrhu rozpočtu verejnej správy, avšak poukázal na to, že na preštudovanie a vypracovanie relevantného stanoviska k predloženému návrhu rozpočtu verejnej správy mala AZZZ SR veľmi málo času a z uvedeného dôvodu AZZZ SR zaujíma k návrhu rozpočtu verejnej správy nesúhlasné stanovisko. Zároveň uviedol, že ako pozitívum vníma to, že v návrhu rozpočtu verejnej správy je zohľadnená oblasť zdravotníctva s navýšením o osemsto miliónov eur. Ďalej uviedol, že v predložennom návrhu rozpočtu by konsolidácia nemala zahŕňať iba príjmovú, ale aj výdavkovú časť rozpočtu, a to predovšetkým výdavky smerujúce na štátnu správu. Ďalej poukázal na absenciu detailnejšieho rozpisu v jednotlivých kapitolách v oblasti alokácie zdrojov a skonštatoval, že budú potrebné výdavky v oblasti zákonných nárokov na mzdy, v oblasti obligatórnych benefitov, výdavky na zvýšenie nárokov v oblasti zdravotníctva, na úhradu liekov, výdavky na úhradu ambulantnej starostlivosti, dopravnú službu. Zároveň podotkol, že opätovne nedošlo k ich požiadavke navýšenia platby za poistenca štátu.

R. Machunka za AZZZ SR uviedol, že súčasný rozpočtový stav bol spôsobený nezodpovednými mandatornými výdavkami v minulosti a je potrebné prijať nepopulárne opatrenia vo forme väčšej konsolidácie a v uvedenej súvislosti AZZZ SR navrhuje zrušenie rodičovského dôchodku. Ďalej uviedol, že predložený návrh rozpočtu verejnej správy vzhľadom k poskytnutým informáciám považuje za nedostatočne konsolidačný. Poukázal na pozitíva v oblasti poľnohospodárstva, kde sú rozpočtované prostriedky síce nižšie, ale v súlade s konsolidáciou tam zároveň vzniká priestor pre štátnu pomoc, ktorá môže mať pozitívny dopad na znižovanie a stabilizáciu potravín. Uviedol, že v rozpočte je alokovaná podstatne nižšia suma pre priemysel oproti iným krajinám.

A. Beljajev za APZD uviedol, že samotná vláda mala škrtať výdavky, pričom v podstate sa len zvyšujú príjmy do rozpočtu cez nové dane a väčší objem, ako sa zvyšujú nové plánované výdavky. Ďalej uviedol, že nedochádza ku konsolidácii na strane výdavkov, ale vláda sa spolieha na to, že rast ekonomiky pomôže znižovať deficit, pretože hrubý domáci produkt porastie rýchlejšie ako deficit samotný. Upozornil, že zvýšenie daní prinesie v priemysle negatíva vo forme zúženia priestoru na jeho vlastné zdroje a škrtky v jeho rozpočte, čo môže mať negatívny vplyv na celé verejné financie. Zároveň ocenil, že v návrhu rozpočtu verejnej správy nedošlo k úplným škrtom v oblasti navýšenia výdavkov na vedu, výskum a inovácie. Ďalej uviedol, že APZD súhlasí s návrhom rozpočtu verejnej správy s pripomienkami. Pripomienky APZD predložila v písomnom stanovisku.

M. Lelovský za RÚZ ocenil predloženie návrhu rozpočtu verejnej správy aj napriek krátkosti času a snahu vyhnúť sa rozpočtovému provizóriu, čo však na druhej strane skomplikovalo možnosť RÚZ riadne preštudovať materiál a zodpovedne sa k nemu vyjadriť. M. Lelovský za RÚZ uviedol, že RÚZ sa pripája k stanovisku AZZZ SR a zaujíma k návrhu rozpočtu verejnej správy nesúhlasné stanovisko. Pripomienky RÚZ predložila v písomnom stanovisku. M. Lelovský zároveň poukázal na absenciu plánu znižovania výdavkov a požiadal vládu o jeho predloženie a aj vedenie aktívneho dialógu. Upozornil na potrebu diskusie k otázke navyšovania počtu zamestnancov vo verejnej a štátnej správe, ako aj na to, že aj počas koronakrízy dochádzalo k nárastu plátov zamestnancov verejnej a štátnej správy zatiaľ, čo v súkromnom sektore dochádzalo k ich poklesu. Upozornil tiež na riziko spočívajúce vo zvýšení daní, odvodov a nákladov pre subjekty, z ktorých mnohé toto zvýšenie nedokážu premietnuť do cien a keďže sú súčasťou konkurenčného prostredia v rámci Európy, spôsobí to znevýhodnenie ich postavenia v konkurenčnom prostredí.

J. Božik za ZMOS sa čiastočne pripojil k vyjadreniam predchádzajúcich sociálnych partnerov a uviedol, že za kľúčovú výhradu k návrhu rozpočtu verejnej správy považuje ZMOS oblasť dofinancovania samospráv cez podielové dane, ktoré sú momentálne pre samosprávy zlou východiskovou pozíciou, ako aj absenciu konsolidačných opatrení v súvislosti s financovaním miest a obcí. Informoval o nutnosti zvyšovania miezd pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom zo strany samospráv v roku 2022 a zdôraznil potrebu navýšenia finančných prostriedkov na úroveň pol miliardy eur pre samosprávy. Uviedol, aby konsolidácia bola zo strany štátu odvažnejšia a vyššia vo sfére k tvorbe zdrojov, ktoré by pomohli samosprávam. Rovnako vyslovil názor zaoberať sa problematikou ponechania rodičovského dôchodku

pre jeho čiastočne diskriminačný charakter. Uviedol, že samospráva poskytuje a zabezpečuje množstvo činností, ktoré potrebujú občania pre život a v prípade nedostatočného množstva finančných prostriedkov môže dôjsť k ohrozeniu ich poskytovania. Zároveň akcentoval dôležitosť rokovania a dialógu medzi ZMOS a vládou. J. Božík za ZMOS uviedol, že súhlasí s návrhom rozpočtu verejnej správy s pripomienkami. Pripomienky ZMOS predložilo v písomnom stanovisku.

Za KOZ SR predniesla stanovisko M. Uhlerová, ktorá uviedla, že konsolidácia verejných financií je stálou témou diskusie o štátnom rozpočte. Ocenila, že mnohé odporúčania KOZ SR boli premietnuté aj do súčasného návrhu rozpočtu verejnej správy a konsolidácia zodpovedá ich požiadavke. M. Uhlerová zároveň ocenila, že vláda pristúpila k zostaveniu štandardného rozpočtu verejnej správy aj napriek vysokému časovému sklzu, s cieľom vyhnúť sa rozpočtovému provizóriu, prípadne neschváleniu rozpočtu, no zároveň neposkytla dostatočný časový priestor na preštudovanie a odborné posúdenie návrhu rozpočtu verejnej správy. Upozornila, že je potrebné zaoberať sa spôsobom zvyšovania mzdy na Slovensku za účelom dosiahnutia vyšších dôchodkov. Rovnako sa dotkla rodičovského dôchodku, ktorého zavedenie a ponechanie považuje KOZ SR za nesystémový prvok a odporúča hľadať iné nástroje zvyšovania dôchodkov a istej kompenzácie za rodičovstvo. M. Uhlerová uviedla, že rozpočet vôbec nezohľadňuje valorizáciu plátov štátnych a verejných zamestnancov a KOZ SR bude žiadať, aby v štátnom rozpočte bola v budúcnosti vytvorená aj rezerva na kolektívne vyjednávanie pre štátnych a verejných zamestnancov. Zároveň uviedla, že KOZ SR by chcela viesť diskusiu o progresívnom a spravodlivom zdaňovaní príjmov fyzických osôb. M. Uhlerová za KOZ SR uviedla, že súhlasí s návrhom rozpočtu verejnej správy s pripomienkami. Pripomienky KOZ SR predložila v písomnom stanovisku.

Za SOS predniesol stanovisko D. Chalupa, ktorý uviedol, že z dôvodu krátkosti času na preštudovanie materiálu zaujíma k návrhu rozpočtu verejnej správy nesúhlasné stanovisko.

V rámci nasledovnej diskusie R. Máchunka z AZZZ SR upozornil, že je potrebné vykonať audit procesov štátnej správy a získať tak relevantný výstup a zistiť prípadnú duplicitu činností organizácií.

P. Ondek z KOZ SR k návrhu rozpočtu verejnej správy za kapitolu školstva uviedol, že došlo k navýšeniu jednotlivých položiek, zároveň však upozornil na záväzok vlády vo forme každoročnej valorizácie plátov v školstve. Ďalej uviedol, že víta návrh uskutočnenia auditu štátnej a verejnej správy a informoval, že došlo k navýšeniu zamestnancov z dôvodu vzniku podporných tímov vzhľadom na aktuálnu situáciu a pripravenosť žiakov prichádzajúcich do škôl. Zároveň poukázal na rozdiely priemerných plátov vo verejnej správe, zvlášť v školstve a vo výrobnnej sfére a na potrebu zaoberať sa aj touto problematikou, aby u nás stúpala vzdelanosť.

J. Božík uviedol, že ZMOS z hľadiska decentralizácie výkonu verejnej správy sa rovnako stotožňuje s uskutočnením auditu verejnej správy.

E. Macho z AZZZ SR vyzdvihol rozpočet obsahujúci štátnu pomoc pre oblasť poľnohospodárstva, potravinárstva a zároveň poukázal na fakt, že nielen poľnohospodári, ale aj celý podnikateľský sektor pociťuje potrebu zvyšovania daní z nehnuteľnosti zo strany samospráv a s tým spojené ďalšie výdavky, ktoré nás budú čakať a apeloval na potrebu pomôcť miestnym samosprávam.

V. Szabová z KOZ SR uviedla, že z hľadiska plnenia záväzkov štátu k reálnym potrebám Slovenského vodohospodárskeho podniku š. p. nepovažuje návrh rozpočtu pre Slovenský vodohospodársky podnik š. p. za dostatočný, v príjmovej časti sú alokované platby zo strany štátu za neregulované výkony vo výške dva a pol milióna eur, pričom technický a investičný dlh na stavbách, ktoré sú vo vlastníctve Slovenského vodohospodárskeho podniku š. p. dosahuje takmer miliardu eur. Upozornila, že v návrhu rozpočtu absentujú návrhy systémových zmien vo veci nahradenia vstupu alebo pôsobenia štátu vo vzťahu k financovaniu Slovenského vodohospodárskeho podniku š. p. a vyslovila myšlienku zaoberať sa otázkou úpravy výšky vodného a stočného vo vodárenských spoločnostiach.

J. Božík zo ZMOS potvrdil, že vodárenské spoločnosti nemajú dostatok finančných prostriedkov na rekonštrukciu vodovodov a podporil potrebu úpravy výšky vodného a stočného vo vodárenských spoločnostiach.

Minister financií SR L. Kamenický reagoval na všetky pripomienky sociálnych partnerov. Absenciu detailnejších rozpisov v rozpočte zdôvodnil vysokým časovým deficitom na jeho prípravu. Podporil myšlienku viacerých sociálnych partnerov zrušiť rodičovský dôchodok a uviedol, že v prípade ambicioznejšej konsolidácie verejných financií požadovaných niektorými sociálnymi partnermi by to ovplyvnilo sociálny zmier.

Predseda rady E. Tomáš uviedol, že problematikou rodičovského dôchodku sa vláda bude určite zaoberať.

Záver:

Rada predložený materiál prerokovala s nasledujúcimi závermi:

- A) APZD, ZMOS, KOZ SR súhlasí s predloženým materiálom s pripomienkami a odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie,**
- B) AZZZ SR, RÚZ, SOS nesúhlasí s predloženým materiálom a neodporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie.**

k bodu 2:

Lex konsolidácia

Materiál uviedol minister financií SR L. Kamenický.

Minister financií SR L. Kamenický uviedol, že lex konsolidácia obsahuje návrh 18 opatrení a bude v celkovej výške 1,965 miliardy eur. Informoval o niektorých opatreniach, ako je banková daň, jej výška, spôsob zmeny jej výpočtu, opatrenie vo forme zrušenia podpory koncovej ceny energií, ktoré v minulosti nebolo využívané, opatrenie vo forme zníženia spotrebnej dane z tabakových výrobkov, opatrenie vo forme valorizácie správnych a súdnych poplatkov, ktoré by malo priniesť do štátneho rozpočtu cca asi 37,5 miliónov eur, opatrenie vo forme zrušenia jedného dňa pracovného pokoja, a to dňa Ústavy Slovenskej republiky, ktoré by malo v roku 2024 priniesť do rozpočtu 12 miliónov eur, opatrenie vo forme zmeny výšky odvodov do druhého piliera, opatrenie vo forme zmeny výšky zdravotných odvodov za zamestnávateľa, ktoré by malo priniesť do štátneho rozpočtu 357 miliónov eur a mnoho iných opatrení, ktoré sú uvedené v predložennom materiáli.

R. Machunka za AZZZ SR uviedol, že konsolidácia verejných financií tak, ako je nastavená, rieši príjmovú časť rozpočtu, nie výdavkovú, ktorá spôsobuje problémy v rozpočte. Uviedol, že opatrenie vo forme zvyšovania výšky zdravotných odvodov za zamestnávateľa je v súčasnej situácii neadekvátne, zdaňuje prácu a spôsobuje ešte väčšie zvyšovanie nákladov pre zamestnancov na celkové mzdy. Za ďalšiu výhradu považuje AZZZ SR zdaňovanie dividend, ktoré postihuje najmä domácich investorov, ktorí fungujú v Slovenskej republike, uskutočňujú investície a nevyvážajú kapitál do zahraničia tak, ako je to pri zahraničných investoroch.

M. Lelovský z RÚZ poukázal na absenciu viacerých opatrení určených pre šetrenie a uviedol, že v súčasnosti sa zvyšovaním súdnych poplatkov, ale aj iných poplatkov by mal ísť a byť efektívny aj proces digitalizácie súdnych a iných procesov. Upozornil na tzv. pascu stredného príjmu, ktorou je zasiahnuté aj Slovensko a požiadal o spustenie diskusie v súvislosti s riešením tejto problematiky prostredníctvom eurofondov z Programu Slovensko, kde je alokovaných 461 miliónov eur.

Stanovisko k opatreniu vo veci bankového odvodu za RÚZ interpretoval D. Kollár zo Slovenskej bankovej asociácie, ktorý poukázal na dopady bankového odvodu a uviedol, že by bolo vhodné zvážiť výšku bankových odvodov.

Stanovisko k opatreniu vo veci zníženia príspevkov do 2. dôchodkového piliera za AZZZ SR predniesol M. Višňovský, ktorý poukázal na negatívne dopady tohto opatrenia. Ide o skutočnosť, že na účty sporiteľov v 2. dôchodkovom pilieri tak nepritečie ročne od štyristo do šesťsto miliónov eur a táto skutočnosť v spojení s neustále sa zhoršujúcou demografickou situáciou vytvára bytostné riziko pre udržateľnosť dôchodkového systému na Slovensku. Zároveň požiadal, aby toto nastavenie zníženia bolo časovo obmedzené, obdobne ako v roku 2012, kde po znížení príspevkov na 4 roky bol následne nastavený ich postupný rast. Zároveň upozornil, že vláda nenavrholo žiadne opatrenia kompenzujúce v stredno, či dlhodobom horizonte uvedený výpadok v dôchodkovom systéme a argument, že dané peniaze budú v 1. dôchodkovom pilieri nie sú s ohľadom na ich účel použitia, korektnou informáciou. Vyzval vládu na diskusiu o zlepšení podmienok sporenia na dôchodok v dobrovoľnom systéme,

a pokiaľ nie cez 2. dôchodkový pilier, tak potom cez 3. dôchodkový pilier (doplnkové dôchodkové sporenie).

A. Beljajev za APZD uviedol, že APZD súhlasí s navrhovanou konsolidáciou verejných financií, ale má pripomienky k spôsobu konsolidácie. Upozornil, že v prípade zvýšenia sadzieb poistného pre zamestnávateľa z 10 % na 11 % dôjde k zvýšeniu daňového a odvodového zaťaženia zamestnávateľov z 35 % na 36 %, a čo sa týka zvýšenia sadzieb poistného pre SZČO, zároveň dôjde k zníženiu disponibilných zdrojov SZČO a samoplátiteľov a navyše SZČO sa v roku 2024 opäť zvýšia aj minimálne odvody, pretože na výšku odvodov vplýva výška priemernej mesačnej mzdy a tá sa tiež zvyšuje. Ďalej poukázal na solidárny príspevok z činnosti v odvetviach zemného plynu, uhlia a rafinérií a na zvýšenie zrážkovej dane z dividend. A. Beljajev za APZD podporil opatrenia týkajúce sa auditu štátnej správy, zlúčeniu výkonu kompetencií samospráv s cieľom zefektívnenia činnosti. Uviedol, že APZD sa stotožňuje s nulovou valorizáciou miezd na rok 2024, ako aj s uzavretím kolektívnych zmlúv s novými valorizačnými sadzbami v rokoch 2025 a 2026. APZD zároveň odporúča zaoberať sa otázkou dĺžky pobrania rodičovského príspevku, či otázkou zvýšenia základnej sadzby DPH na tovary a služby.

J. Božík za ZMOS upozornil, že zvýšené odvody za zamestnávateľov budú mať priame dopady na mestá a obce vo výške cca deväť miliónov eur. Informoval o problematike nedostatku všeobecných lekárov v obciach a mestách. Uviedol, že z hľadiska auditu verejnej správy by bolo vhodné odstupňovať kompetencie a budovať tzv. centrá zdieľaných služieb. Zároveň uviedol, že ZMOS sa plne stotožňuje s ambicióznejšou konsolidáciou v podobe zvýšenia DPH o 1 alebo 2 percentuálne body. Za ZMOS súhlasil s tým, aby lex konsolidácia išla ďalej v procese, ale s dôslednými pripomienkami smerom na dofinancovanie obcí a miest.

M. Uhlerová za KOZ SR uviedla, že KOZ SR ho berie na vedomie s pripomienkami. Ďalej uviedla, že je nevyhnutné zvyšovať výkonnosť ekonomiky inováciami, zmenou ekonomického modelu, zvyšovaním kvalifikácie zamestnancov, na ktorom by sa podieľali samotní zamestnávateľia, nielen štát. KOZ SR vyslovila súhlas s ostatnými sociálnymi partnermi k zrušeniu rodičovského dôchodku a čiastočnú pripomienku si uplatňuje aj v oblasti zvýšenia sadzieb poistného na strane zamestnávateľa, nakoľko to opätovne zvyšuje daňové odvodové zaťaženie práce.

D. Chalupa za SOS uviedol, že nesúhlasí s predloženým materiálom a SOS vo veci rodičovského dôchodku nezastáva rovnaký názor so sociálnymi partnermi a je za iné systémové riešenie než jeho zrušenie.

Z následnej diskusie vyplynula potreba zaoberať sa zrušením alebo zmenou nastavenia rodičovského dôchodku a následnými dopadmi z toho vyplývajúcimi a taktiež je potrebné zaoberať sa otázkou dôchodkového sporenia v druhom pilieri v súčinnosti so sociálnymi partnermi.

Záver:

Rada predložený materiál prerokovala.

k bodu 3:

Návrh zákona o dorovnávacíj dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Predseda rady E. Tomáš uviedol, že ide o návrh zákona, ktorý už bol schválený v parlamente.

Minister financií L. Kamenický informoval, že zákon sa predkladá v zmysle zabezpečenia náležitých transpozícií a uplatnenia príslušných ustanovení smernice Rady Európskej únie, ktoré musia byť aplikované k 1. januáru 2024.

A. Beljajev za APZD za všetkých zamestnávateľov uviedol, že k materiálu boli uplatnené v medzirezortnom pripomienkovom konaní štyri zásadné pripomienky a jedna obyčajná pripomienka, pričom jednej z nich nebolo zo strany Ministerstva financií SR vyhovené.

Minister financií SR L. Kamenický reagoval na uvedenú pripomienku a vysvetlil dôvody rozporu.

Záver:

Rada berie predložený materiál na vedomie.

k bodu 4

Situácia ohľadom predčasných dôchodkov

Predseda rady a minister práce, sociálnych vecí a rodiny E. Tomáš uviedol, že vysoký nárast odchodu do predčasného starobného dôchodku spôsobuje zamestnávateľom problémy, hrozí riziko nedostatku potrebného počtu zamestnancov na zabezpečenie, pričom mnohí sú súčasťou kritickej infraštruktúry a rýchle nahradenie týchto zamestnancov je veľmi zložitá vzhľadom na potrebnú prax aj odbornosť.

Generálna riaditeľka sekcie sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Polakovičová Kolesárová informovala, že za obdobie január až november 2022 bolo 11 727 novopriznaných predčasných starobných dôchodkov, pričom za to isté obdobie január až november 2023 došlo k nárastu na 15 734 novopriznaných predčasných starobných dôchodkov, ide teda o nárast vo výške 34,2 %, pričom za rok 2023 ešte nejde o konečné číslo. Ďalej uviedla, že hlavným dôvodom nárastu predčasných odchodov na dôchodok je od 1. januára 2023 zavedenie nového predčasného starobného dôchodku, na ktorý má nárok osoba po štyridsiatich odpracovaných rokoch

s penalizáciou 0,3 % za každý mesiac, tohtoročná mimoriadna valorizácia dôchodkov, ako aj pokles reálnych miezd, ktoré znižujú tzv. ADH – aktuálnu dôchodkovú hodnotu.

L. Luchetti Školková z AZZZ SR za spoločnosť Slovenské elektrárne, a. s. uviedla, že zatiaľ, čo v roku 2022, kedy nebola aktuálne platná a účinná táto legislatíva, bežne odchádzalo do dôchodku okolo 100 zamestnancov, v roku 2023 odišlo do dôchodku až 320 zamestnancov (pričom najväčší nárast je z dôvodu možnosti odchodu do predčasného starobného dôchodku po odpracovaní 40 rokov). V roku 2024 hrozí, že zo spoločnosti môže eventuálne odísť až 331 zamestnancov. Uviedla, že nahradiť avizovaný výpadok zamestnancov bude pre spoločnosť extrémne náročné, nakoľko na pracovnom trhu takíto zamestnanci nie sú k dispozícii. Navyše, po prijatí nových zamestnancov, títo musia najskôr prechádzať zložitou odbornou a profesijnou prípravou. Takáto príprava zamestnancov na zabezpečenie prevádzky jadrovej elektrárne trvá od šiestich mesiacov až do dvoch rokov. Z tohto dôvodu, takéto obrovské odchody v priebehu jedného kalendárneho roka, môžu mať dopad na zabezpečenie plynulého nástupníctva odborne zdatného personálu potrebného na prevádzku jadrovej elektrárne. Slovenské elektrárne žiadajú, aby došlo k zmene tejto legislatívy a k navráteniu do pôvodného stavu, ale aby bola prijatá zmena legislatívy, ktorá by odchod do predčasného dôchodku po odpracovaní 40 rokov urobila pre zamestnancov menej atraktívnym.

Predseda rady ďalej konštatoval, že v najkratšom čase spolu so sociálnymi partnermi sa bude zaoberať prípravou návrhu legislatívnej úpravy, ktorá zníži atraktivitu odchodu do predčasného dôchodku buď zvýšením koeficientu mesačného zníženia dôchodkovej sumy resp. navrhne iné opatrenia na riešenie tohto problému.

M. Lelovský z RÚZ rovnako potvrdil negatívne dopady nárastu odchodu zamestnancov do predčasného starobného dôchodku a poznamenal, že uvedená legislatívna úprava bola prijatá úplne bez diskusie so zamestnávateľmi. Z pohľadu autodopravcov uviedol, že je prakticky nemožné obsadiť potrebné pozície v krátkom čase a u mladých ľudí pretrvávajú neochota nastúpiť do nepretržitých prevádzok.

A. Beljajev z APZD označil situáciu za katastrofálnu. V roku 2023 odíde o 10 000 skúsených pracovníkov viac ako kedykoľvek predtým a bude problém ich nahradiť.

Minister dopravy SR J. Ráž uviedol, že v železničnom sektore je situácia oveľa dramatickejšia, v železničnom sektore pracuje 22 000 zamestnancov, z toho je nahlásených na odchod do predčasného starobného dôchodku nahlásených 1418 ľudí.

Predseda rady E. Tomáš reagoval, že uvedený typ predčasného starobného dôchodku nie je možné zrušiť, nakoľko je zakotvený v Ústave Slovenskej republiky a je aj jedným z míľnikov v Pláne obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Ďalej uviedol, že aj možnosť jeho legislatívnej úpravy je komplikovaná a požiadal sociálnych partnerov o hľadanie spoločného riešenia v tejto veci.

Záver:

Rada berie informáciu na vedomie.

Predseda rady E. Tomáš poďakoval všetkým prítomným za účasť.

za vládu

Erik T O M Á Š

predseda rady

za zástupcov zamestnancov

Monika U H L E R O V A

podpredsedníčka rady

za zástupcov zamestnávateľov

Roman K A R L U B Í K

podpredseda rady

